

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Generalforsamling

den 18. December 1908.

(Sluttet fra S. 180.)

Meddelelse om Selskabets Kontrol med Korn- og Foderstoffer i Kjøbenhavns Frihavn i Aaret 1908. Inspektør *James Høyer*: Da jeg paa Selskabets Generalforsamling i Fjor havde den Ære at forelægge en kort Beretning om Kontrollens Virksomhed i 1907 udtalte jeg, at Virksomheden viste en stærk Tilbagegang imod 1906. Men jeg tilføjede, at Tilbagegangen var rent nominel, idet en betydelig mindre Import af Majs og Foderstoffer var den direkte Aarsag. Jeg kunde i Aar indskrænke mig til at gentage, hvad jeg udtalte i Fjor, thi Aaret viser atter Tilbagegang, som atter skyldes den mindre Import og det mindre Forbrug herhjemme. Til Sammenligning skal jeg anføre det kontrollerede Kvantum i Aarene 1906—08 fra Januar til ultimo November.

1906	2,780,000 Ctr.
1907	2,250,000 —
1908	1,900,000 —

At Importen maatte blive forholdsvis lille i Aar, er ikke saa underligt, thi de høje Majspriser og det overhovedet ringere Forbrug af Kraftfoder skulde nødvendigvis hæmme Importen. Hertil kommer de sidste Aars gode Høstudbytte herhjemme, som jo gav Landbruget rigeligt med Foder og som følgelig gjorde det lettere for Landmanden at undvære fremmede Foderstoffer. De Tider, hvor Landbruget kan sælge sit Korn til høje Priser og købe fremmede Foderstoffer til rimelige

Priser, ere desværre rene Undtagelser, og vel knapt nok det. Hvad der imidlertid ogsaa har hæmmet Importen en Del, er hele Aarets abnorme og uhyggelige Karakter, og navnlig have de finansielle Forhold hvilet tungt paa Forretningslivet og saa at sige tvunget Bankerne til at indskrænke Kreditten, sikkert til Skade for nogle, men lige saa sikkert ogsaa til Gavn for andre Forhold.

Til Belysning af Importforholdene skal jeg nævne nogle Tal for Aarene 1906—08. Der indførtes til Kjøbenhavn:

	Majs. Tons.	Byg. Tons.	Oliekager. Tons.	Klid. Tons.
1906	186,000	18,000	85,000	25,000
1907	132,000	6,000	88,000	28,000
1908	69,000	11,000	62,000	13,000

Jeg bemærker, at Tallene ere afrundede.

Hermed har jeg ganske kort skitseret Aarsagen til Kontrollens Tilbagegang, og Forholdene bekræfte fuldt ud, hvad jeg tidligere har gjort gældende, at Kontrollens Arbejdsomfang temmelig nøjagtig svinger med Importens og Forbrugets større eller mindre Omfang, hvilket jo ogsaa er ret naturligt.

Jeg vil nu gerne tale lidt om de to vigtigste Foderkager, nemlig Bomuldsfrø- og Solsikkekager.

Bomuldsfrøkagen giver jo ofte Anledning til Klager, fordi den kan være mørk, haard, skaltholdig og inficeret med Bomuld. Medens Kontrollen følgerig altid refuserer Kager med Skaller og Bomuld, naar dette unyttige og skadelige Fyld findes udover en vis Grænse, saa er det en ganske anden Sag med de mørke og haarde Kager, fordi netop denne Kage som oftest er af særdeles godt Indhold. Det vilde være ganske umuligt at faa saadanne Kager kasserede gennem Arbitragen.

Jeg har drøftet netop Spørgsmaalet om mørke, haarde, men ellers gode Kager, med flere Provinskøbmand, thi det er jo særlig disse, som Kontrollen arbejder direkte med, og jeg har fra flere Sider hørt den ret mærkelige Udtalelse, at man lagde mest Vægt paa en lys, porøs Kage. Indholdet kom i anden Række. Med andre Ord, Kagens Udseende gør Udslaget; den lyse, porøse Kage er lettest sælgelig. Ja, skal der dømmes efter en overfladisk Betragtning af Kagen, saa forstaar jeg saa godt, at den Kage, som præsenterer sig smukkest,

og som er lettest at knuse, har de fleste Yndere. Men jeg kan ikke se, at denne Opfattelse er i Kontakt med Landbrugets Interesser; dér maa dog Indholdet være det afgørende! Jeg vil indtrængende anbefale Landbruget, at Kravet om lyse Kager ikke saa absolut stilles i første Række. Den lyse Kage er som Regel mere tør og derfor lettere at knuse end den mørke Kage, der i de fleste Tilfælde har en langt højere Fedtprocent. De gode og indholdsrige Texaskager komme i Aar temmelig mørke frem, og der er ingen Tvivl om, at lyse Kager efterhaanden blive sjældnere, og af denne Grund kunne Landmændene lige saa godt først som sidst forsone sig med den mørkere Farve. Med Hensyn til Haardheden forstaar jeg godt, at der derigennem kan opstaa Vanskeligheder paa Gaardene, men man har jo nu mindre, men kraftige Knusemaskiner, som med forholdsvis Lethed behandle de mest haarde Kager, og det forekommer mig, at Landbruget maatte kunne komme over denne Vanskelighed.

Maaske en af de herværende Repræsentanter for Landbruget kunde ønske at udtale sig om den her omtalte Kage. Jeg skal ganske kort berøre Bomuldsfrømel, som ogsaa var paa Tale i Fjor. Der blev fra særdeles agtet Side udtalt, at man var bange for Melet af Frygt for Forfalskning og navnlig saa en Fare deri, at Melet var billigere end Kager. Jeg tillod mig den Gang at pege paa mine optegnede Noteringer, som viste, at Melet var dyrere end Kager. Jeg havde senere Lejlighed til at konferere med vedkommende Firma, hvis Notering paa Mel skulde have været under Noteringen for Kager. Man oplyste mig om, at paagældende Notering havde været paa Mel fra New Orleans, men paa Kager fra Texas. Vilde man sammenholde Noteringen paa Mel og Kager fra New Orleans, saa var Melet dyrest. Personlig har jeg aldrig i min Praksis truffet paa Melnotering billigere end Kager fra samme Plads. Der er netop i disse Dage handlet om saa vel Kager som Mel fra New Orleans pr. December Afladning hertil, og Melet er betalt med 4 sh. mere end Kager, eller ca. 20 Øre mere pr. 100 Pd. Jeg vender mig derefter til Solsikkekager, hvoraf der jo anvendes ikke smaa Poster her i Landet. Denne Kage nyder med Rette et godt Renommé, skønt den ogsaa er haard, til Tider endogsaa meget haard, og jeg skulde ikke have omtalt den her i Aften, dersom den ikke havde givet

grundig Anledning til Omtale i Aar, en Omtale, som straks syntes farlig for dens fremtidige Renommé. Det var dog kun af forbigaaende Betydning. Sagen var i Korthed følgende: Der blev kontrolleret et Parti Kager fra lossende Damper fra Novorossisk, og Kontrollen fandt Kagen upaaklagelig og gav rent Certifikat. Kagen kom ud i Landet, og kort efter kom der Klage, endogsaa meget alvorlig Klage, over, at der var indblandet Salt i Kagen. Kontrollen fik indsendt Prøver af paagældende Parti, og Prøverne udviste Salt i endog betydelig Grad. Jeg skal her indskyde den Bemærkning, at det dog kun drejede sig om 260 Ctr. af 4000 Ctr. (6.7 pCt.), men alligevel, Kontrollen fik unægtelig en noget ram, jeg kan maaske passende sige en meget salt Smag i Munden ved at blive stillet overfor et saadant Tilfælde. Det var første Gang i Kontrollens lange Virksomhed. Det var dog altid en Trøst!

Resultatet af denne Historie blev, at Kontrollen indberettede Sagen til Landhusholdningsselskabet og Grosserer-Societetets Komité, hvorfra Sagen gik videre henholdsvis til Landbrugs- og Udenrigsministeriet. Endvidere tilskrev Kontrollen vedkommende Afladers Agent her i Byen og sendte Prøver samt Kopier af Analyserne til Rusland.

Nu er Spørgsmaalet, hvorfor indblandes der Salt i disse Kager? Er det for at bringe Vægten op ved Hjælp af et billigt Fyldestof eller er det maaske for at dække over en eller anden Skavank, som Frøet efter Presningen mulig kan have faaet. At Indblandingen kun sker med Forfalskning for Øje, maa vel anses for givet.

Da Sagen kom frem, blev den ogsaa omtalt i Pressen, og fra enkelte Sider endogsaa paa en temmelig alarmerende Maade. Man rettede flere Forespørgsler til mig, men jeg søgte at dæmme lidt op for Rygternes Strøm, thi fordi et mindre Parti af en Ladning findes forfalsket, er der dog ingen Anledning til af den Grund helt at bryde Staven over en ellers god og paalidelig Foderkage. Man begyndte at blive bange ude i Landet, og Importørerne, som paa dette Tidspunkt laa med store Lagre og havde Ladninger svømmende til Danmark, vare lige ved at rette Bebrejdelser mod Kontrollen, fordi der, som man sagde, var lavet et stort Nummer ud af en forholdsvis mindre betydelig Affære.

Skulde Hr. Professor Rørdam kunne udtale nogen For-
modning om Grunden til denne Saltindblanding, vilde det sik-
kert være af Interesse.

Med Hensyn til Majs, da har der ogsaa i Aar været An-
ledning til Vanskeligheder med Kvaliteten, navnlig fra La Plata.
Som Følge af den mindre Import af denne Vare er man dog
kommen forholdsvis let derover.

At udtale sig om de kommende Forhold i Retning af Im-
porten af og Priserne paa Majs og Foderstoffer er i Øjeblikket
temmelig vanskeligt. Jeg tror ikke paa særlig billige Priser
paa Kager. Saa vidt man kan overse, kommer der ikke over-
vældende mange Kager hertil foreløbig, og da Amerika er fast
stemt, tør man ikke vente Nedgang i Priserne. Derimod er
der Grund til at tro paa billigere Priser paa Majs, særlig
naar La Plata-Affadningerne henad Foraaret komme frem.

Hermed skal jeg tillade mig at afslutte, idet jeg har ud-
talt mig om, hvad der kan have Interesse her i Aften for
Kontrollens Vedkommende.

Professor *Rørdam*: Da der er rettet et Spørgsmaal til
mig, vil jeg besvare det kort. Jeg har haft Lejlighed til ved
den stillede Forespørgsel at erfare noget om disse Solsikke-
kager med Salt i. Saa vidt man kan dømme, uden at have
haft Kagerne mellem Hænderne, tror jeg, at Saltet er kommet
i, fordi Vedkommende derved har villet dække over Kagernes
grumme slette Kvalitet. De vare tillige overordentlig harske,
og saa tænkte han vel, at han derved kunde faa Køerne til at
spise dem; og naar de først vare gaaede i Køerne, var der
ingen, der brød sig om det. Det viste sig imidlertid paa Fyn,
at Køerne fik Diarrhoe, og derved blev det opdaget. Iøvrigt
kan den Methode, direkte at se paa Kagerne, om de indeholde
Salt, benyttes ved meget grove Forfalskninger; men man har
lette, simple, kemiske Metoder til at paavise, om der f. Eks.
er sat Saltlage til, hvad der jo vilde være heldigere end at til-
sætte Salt.

Inspektør *Høyer*: Maa jeg til Prof. Rørdam bemærke, at
vore Kager vare aldeles bestemt ikke harske; de vare kun
salte. Og dernæst: Vi kunne ikke hos os undersøge, om Ka-
gerne ere saltholdige uden ved at se paa dem og smage lidt
paa dem. Det gælder jo om at faa losset; hvis vi vilde an-
stille Forsøg ad kemisk Vej, vilde man sige, at Kontrollen ikke

var paa sin Plads. Jeg véd, at der i Odense og paa Lolland har været andre Ladninger med en betydelig Saltprocent, men næppe saa stor som her, hvor den var ganske forbløffende stor.

B. Meddelelser fra Præsidiat.

Landarbejderudvalget. *Den ledende Præsident:* For et Aars Tid siden tog Landhusholdningsselskabet under Overvejelse, hvad man kunde gøre for at raade Bod paa de vanskelige Arbejderforhold, og man besluttede sig til at nedsætte et Udvalg, der skulde tage Sagen under Overvejelse og derefter fremkomme med en Udtalelse om, hvad der eventuelt kunde gøres. Denne Udtalelse er ogsaa fremkommet og er kommet Landhusholdningsselskabet i Hænde, og dette har derefter nedsat et større Udvalg til Sagens videre Behandling. Men da der endnu ikke foreligger nogen Betænkning fra dette Udvalg, har jeg altsaa kun at gøre opmærksom paa her i al Korthed, hvorledes Sagen staar.

Da ingen ønskede at udtale sig derom, gik man til den følgende Sag.

Prøvestation for Landbrugsmaskiner. *Hofjægmester Friis:* Da Tiden er saa stærkt fremrykket, skal jeg fatte mig i allerstørste Korthed om denne Sag. Der blev for to Aar siden nedsat en Kommission, som bestod af Repræsentanter for Landbrug og Industri, og som tog det Spørgsmaal under Overvejelse, om det ikke kunde være muligt at faa en mere udvidet, mere fyldestgørende og mere gennemgribende Prøve paa Landbrugsmaskiner, støttet ved en fast Prøvestation. Der blev rettet en Forespørgsel fra et Medlem af Kommissionen til Landhusholdningsselskabet, om hvorledes dette vilde stille sig overfor det Spørgsmaal, hvorvidt Landhusholdningsselskabet, hvis der kunde resultere noget af dette Arbejde, vilde være villigt til at opgive sin hidtil gennem en Aarrække udførte Redskabsprøve. Dertil svarede Landhusholdningsselskabet, at det meget gerne vilde opgive sin Virksomhed paa dette Omraade, saafremt der gennem Udvalgets Arbejde kunde komme noget bedre og fyldigere frem i den Retning; og Landhusholdningsselskabet udtalte Ønsket om, at Arbejdet fra Udvalgets Side maatte resultere i en Henstilling til Landbrugs-

ministeriet om, at der maatte blive nedsat en Kommission til at tage dette Spørgsmaal under nøjere Overvejelse. Derefter blev der indsendt et Forslag fra dette Udvalg. Det har været tilsendt Landhusholdningsselskabet til Drøftelse sammen med Repræsentanter fra Forsøgslaboratoriet, ligesom ogsaa de samvirkende Landboforeninger have udtalt sig direkte til Ministeriet om Sagen. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa selve de Forhandlinger, der ere førte, men vil kun sige, at saa vel de samvirkende Landboforeninger som Landhusholdningsselskabet have været enige om at kunne udtale for Ministeriet, at man vilde sætte Pris paa, om Ministeriet vilde gaa til at nedsætte en saadan Kommission, som altsaa nærmere maatte overveje denne Sag. Forskellige Forhold i Landbrugsministeriet have bevirket, at der ikke er taget nogen Bestemmelse om det endnu; det kom jo kort før Ministerskiftet fandt Sted. Der har altsaa ikke været Lejlighed for den afgaaede Minister til at tage Stilling til det, og den ny Minister har jo ogsaa paa forskellig Vis været optaget hidtil, saa Sagen henligger endnu uafgjort oppe i Landbrugsministeriet. Men forhaabentlig vil det ikke vare længe, inden der kommer en nærmere Bestemmelse fra Ministeriet om, hvorledes det vil stille sig til det Forslag, der er rettet til det.

Konferensraad W. A. Hansens Legat. Kammerherre *Schested*: Jeg skal ligesom min Kollega, da Tiden er endnu mere fremskredet, fatte mig saa kort som muligt. Men jeg maa alligevel for at forklare Sagen gaa en Smule tilbage, helt tilbage til 1787, da Konferensraad Hansen oprettede et Testamente, hvori han skrev, at »naar min Kone og Børn ere døde, indstiller jeg til Hans Kongl. Majsts. allernaadigste Velbehag, om ikke Renterne af denne liden Capital — det var 6000 Rdlr. — maatte stedse, saa længe vor Jords Klode og Danmark og Norge er til, anvendes til Præmier, Opmuntringer og Understøttelser for nyttige Anlæg og Foretagender udi 1. Færøe, 2. Finmarken, 3. Island og 4. Grønland, saaledes, at de i de første 5 eller 10 Aar kom Færøe alene til Nytte, i de næste 5 eller 10 Aar Finmarken, i de næste 5 eller 10 Aar Island, og endelig i de næste 5 eller 10 Aar Grønland til Nytte, og at man saa begyndte paa Færøe igen og gik bestandig frem i samme Orden, med mindre man tilsidst kom saa vidt (som

næppe er at formode), at et af disse Lande ingen videre Opmuntring behøvede. Dette Testamente legerede altsaa 12,000 Kr. til disse meget nyttige Formaal; og Hans Majestæt Kongen gav Landhusholdningsselskabet Ordre til at administrere dette Fond. I 1818 døde baade Kone og Børn, eller om de just ikke alle døde netop det Aar, vare de i alt Fald døde den Gang, og saa gik Kapitalen over til Landhusholdningsselskabet. Man begyndte at uddele; paa det Tidspunkt hørte Finmarken ikke mere til Danmarks Rige, og man gik den Gang saa letsindigt til Værks ikke at uddele noget til Finmarken, men indskrænkede sig til Færøerne, Island og Grønland. Fra Norges Side blev der allerede den Gang gjort Indsigelse imod det, men det førte ikke til noget Resultat. Men nu, da Norge er adskilt fra Sverige og maaske har foretaget forskellige Undersøgelser om Forhold, vedrørende deres finansielle Status, er der fra Norge sket en Henvendelse her til Danmark, om denne Sag ikke maatte blive taget op til nærmere Forhandling. Det er sket ved en Forhandling mellem den norske Gesandt i Kjøbenhavn og Landhusholdningsselskabet, og Resultatet af Forhandlingen er blevet en Overenskomst, hvorefter Landhusholdningsselskabet udtaler, at man gerne imødekommer det af den kgl. norske Regering fremsatte Ønske om, at Finmarken fremtidig skal nyde Renten af det under Selskabet hørende Konferensraad Hansens Legat paa Omgang med Færøerne, Island og Grønland til Anvendelse i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Legatets Fundats. Paa den anden Side frafalder den kgl. norske Regering ethvert Krav for Tiden fra 1818 indtil nu. Der fastsættes visse nærmere Regler for, hvorledes Finmarken indtræder i denne efter Fundatsen fastsatte Ordensfølge, og at det bliver »Selskabet for Norges Vel«, som modtager Legatets Renter i de Perioder, i hvilke [Legatet tilfalder Finmarken til Anvendelse til Gavn for Finnerne, og endelig, at efter hver Periode vil Selskabet tilsende Landhusholdningsselskabet Regnskab for Anvendelsen. — Saaledes er den Sag bragt til Ende ved en, som jeg tror, tilfredsstillende Ordning saa vel for Landhusholdningsselskabet som for Norge.

C. Forslag fra Landbrugslærer A. P. Jacobsen, Dalum,
om, at Landhusholdningsselskabet medvirker ved unge Landmænds Anbringelse paa gode Læresteder i Udlandet.

Landbrugslærer *Jacobsen*: Som d'Hrr. véd, er der i de senere Aar en stigende Trang hos unge Landmænd til at faa et Ophold i Udlandet, i Reglen et Ophold paa $\frac{1}{2}$ Aars Varighed; og det er vel i Erkendelse af det nyttige deri, at Landbrugsministeriet har bevilget Penge i dette Øjemed. Denne Bevilling har medført, at Tallet paa dem, som ønske at komme ud, er stærkt stigende. Samtidig har der vist sig en Vanskelighed; det er ikke let for de unge Landmænd at finde sig en god Plads i Udlandet, som de kunne rejse til, og de have ikke Dristighed til at rejse ud helt paa Lykke og Fromme, og det vilde heller ikke være heldigt. Denne Vanskelighed føles ret stærkt paa Landbrugsskolerne, fordi der er mange Elever netop derfra, som ønske at komme ud; de henvende sig til Landbrugslærere, som have rejst lidt ude, og det lykkes gerne at finde et eller andet Sted at sende dem hen; men Sikkerheden for, at det er det bedste Sted, er jo meget lille. Sammenligne vi dette med, hvad et Land som Finland gør for de unge Mennesker, det sender herved, er Forskellen stor. Den Mand, som staar for disse Udrejser fra Finland, har Bekendtskaber henede i massevis; han har direkte Forbindelse med de Steder, hvor han sender sine Elever hen. De komme hened paa den Betingelse, at de skulle have Kost og Ophold, ingen Løn, men godt med Arbejde. Saa skulle de have 8 Dages Ferie, og da kommer vedkommende Leder af disse Udrejser selv hened og rejser rundt med dem. Noget tilsvarende kunde der vel ikke gøres fra Danmark overfor de forholdsvis faa Stykker, der rejse til andre Lande, især fordi de rejse saa spredt; men noget kunde der være Grund til at gøre. Jeg kan ikke lade være at meddele, at jeg ofte talte med afdøde Forstander Jørgen Petersen om det Spørgsmaal, og at han altid bemærkede, at der var Grund til at bede Landhusholdningsselskabet tage denne Opgave op; det var derved jeg følte næsten nogen Forpligtelse til at komme frem med det her. Hvis nu Landhusholdningsselskabet tager denne Opgave op paa Virksomhedsplanen, bliver det næste Spørgsmaal, hvorledes den skal gribes an; og det maa maaske være mig tilladt

allerede paa dette Tidspunkt at sige et Par Ord om, hvorledes jeg havde tænkt mig det. Det forekommer mig, at der er to Maader at vælge imellem: Enten den, at sende en habil Mand ud til de Steder, hvor man nærmest tænker sig, at Folk rejse hen, for direkte at komme i Forbindelse med Lærestederne; det vilde vel være den bedste Maade, men tillige den dyreste. Det vilde vare nogen Tid, inden der kunde skaffes saadanne Forbindelser, og det vilde være særlig vanskeligt, fordi de unge Landmænd i Danmark rejse til forskellige Lande; og det vilde man vel ikke modarbejde, tværtimod. Til Tider rejse de mest til Tyskland, til andre Tider til England; men man maatte ikke glemme de nordiske Lande, Norge, Sverige og Finland. Den Tid er vel ikke saa fjærn, da de ville søge over til Amerika, og det vilde blive meget omstændeligt at have en Mand derovre, der havde været omkring og søgt Forbindelser. Den anden Maade, det kunde tages op paa, var ad den skriftlige Vej, at Landhusholdningsselskabet med sit store Bekendtskab i Udlandet henvendte sig til Landbrugsorganisationer i Udlandet og af disse fik udpeget passende Steder og satte sig i direkte Forbindelse med dem. Paa den anden Side kunde de unge Landmænd, der søge Plads i Udlandet, henvende sig til Landhusholdningsselskabet; dette blev saaledes et Mellemled mellem de Pladssøgende og Lærestederne. Denne sidste Vej forekommer mig at være let fremkommelig, da der netop i Landhusholdningsselskabet staar Kræfter til Raadighed, som kunne magte denne Opgave; og jeg kunde tænke mig, at den med Tiden kunde føre til den første, idet der efterhaanden blev lidt mere personligt Kendskab til de forskellige Steder; det kunde blive en Begyndelse, og der kunde indvindes Erfaring. I Fald Landhusholdningsselskabet nu ønsker eller er villigt til at tage fat paa denne Sag, kunde jeg tænke mig yderligere, at det var umuligt at faa det forhandlet færdigt her i Aften, hvorledes det skulde gribes an, og at det derfor blev nødvendigt at nedsætte et Udvalg paa nogle faa Medlemmer til nærmere at planlægge Sagen; men da vil jeg henstille, at den bliver taget saaledes op, at man eventuelt allerede kunde begynde i Aar. Landhusholdningsselskabet har i Forvejen mange Forbindelser rundt omkring, saa at unge Landmænd, der indsende Anmodning, undertegnet enten af en Landbofor- enings Formand eller af en Forstander for en Landbrugsskole,

kunde faa Svar herfra og modtage de Oplysninger, der stod til Raadighed. Dermed paatog Landhusholdningsselskabet sig jo ingen Garanti for, at det just blev de bedste Pladser.

Kammerherre *Bech*: En ganske lignende Tanke har været fremme paa jysk Delegeretmøde for nylig. Det blev overladt til Bestyrelsen at undersøge Sagen; der nedsattes et Udvalg bestaaende af Plantør Pinholt og Statskonsulent Fr. Hansen, og det blev overdraget dette Udvalg at arbejde videre paa denne Sag. Vi have endnu ikke haft Møde om det, men det vil sikkert ikke vare længe, inden det kommer saa vidt. Jeg tror, for saa vidt det kommer til at staa til mig — og jeg antager, at de andre ville være enige med mig heri — at hvis vi kunde faa et Samarbejde med Landhusholdningsselskabet paa det Spørgsmaal, vilde vi sætte Pris derpaa. Hvis dette Spørgsmaal ikke var rejst fra jysk Side, vilde vi have overladt det til Landhusholdningsselskabet alene; men naar det er kommet frem hos os, maa d'Hrr. tro, at det kun er fordi der er Grund dertil, nemlig fordi Vestjyderne mere føle den engelske Luft komme til sig end den Syd fra. Da vi have Mandat til at gøre alt for Sagen, hvad vi kunne, ser jeg intet naturligere, end at vi arbejde sammen, og paa vort Bestyrelsesmøde i Dag tror jeg heller ikke, det mødte nogen Modstand.

Sekretær *Hertel*: Siden Hr. Jacobsen for ca. en Maanedes Tid siden sendte sit Forslag til Landhusholdningsselskabet, har dette overvejet, hvorledes den Sag skulde ordnes, navnlig ogsaa Muligheden af, at Selskabet ved at sætte sig i Forbindelse med Landbrugsorganisationer i England, Skotland og Tyskland kunde faa et Samarbejde i Gang. Det første Skridt, vi gjorde, var, at Selskabet henvendte sig til Konsulenterne Harald Faber i London og Arup i Tyskland og spurgte dem, om de ikke med deres Kendskab til engelske og tyske Forhold kunde sige os, om de troede det kunde nytte noget, at vi henvendte os til brittiske eller tyske Landbrugsorganisationer om denne Sag. Men de svarede begge Nej. Faber siger: Det kan næppe nytte at henvende sig til engelske Landbrugsorganisationer derom; en saadan Henvendelse vilde gaa lige i Papirkurven — ja, det stod der nu ikke i Brevet, men det var Mening. Derimod kunde Faber tænke sig Muligheden af at forsøge med de skotske Landbrugsorganisationer, og at det maaske kunde frugte, idet der i Skotland er stærke

Ønsker fremme om at sende det mindre Landbrugs Repræsentanter herover til Danmark, for at de kunne sætte sig ind i det danske Husmandsbrug; og Faber tænkte sig saa Muligheden af, naar vi henvendte os til de skotske Landbrugsorganisationer, at de vilde være os behjælpelige mod, at deres small holders — der svare til vore Husmænd — kunde blive anbragte her som Arbejdere. Arup svarede, at han troede, at de tyske Landbrugsorganisationer, der ikke havde beskæftiget sig med unge Landmænds Uddannelse, vilde svare Nej. Begge mente imidlertid, at Sagen fortjente Overvejelse, og at det vilde være muligt ad privat Vej at udvide de Stier, man hidtil har betraadt. Vi have derefter konfereret med den tyske Landbrugsattaché, Dr. Holmann, om Sagen. Paa mit Spørgsmaal til ham: »Tror De, at en Henvendelse fra os til tyske Landbrugsselskaber vilde gavne,« svarede han, at de vilde gribe Sagen med Kyshaand. Men: Bordet fanger! Saa vilde de tyske Organisationer samtidig fordre, at Selskabet skulde hjælpe dem til at faa unge tyske Landmænd anbragte heroppe! Nu har, sagde Dr. Holmann, det danske Landbrug faaet Ry for at være et af de første, og i det Øjeblik, det blev bekendt i Tyskland, at de kunde komme herop og lære noget, vilde de melde sig i hundredevis. Efter dette synes jeg ikke, det lyder særlig opmuntrende, at vi skulle sætte os i Forbindelse med tyske Landbrugsorganisationer. Jeg maa maaske tillade mig at meddele, at Sagen var for paa Selskabets Bestyrelsesmøde, og at Bestyrelsen lige saa vel som Præsidiet, da det behandlede Sagen, stillede sig velvilligt; men det mente ikke, at Sagen kunde gaa ind paa Virksomhedsplanen for i Aar. Sagen trænger til nøje Drøftelse og Gennemtænkning, inden den kan føres ud i Livet. Jeg tror ikke, Hr. Jacobsen faar Sagen saa hurtigt gennemført, at vi allerede skulde kunne tage den op i 1909. Mon der ikke var noget i, at Sagen foreløbig kom til Overvejelse i Selskabet, og at man saa til næste Aar tog den op paany, eventuelt sammen med den jyske Fællesforening, og at den saa eventuelt næste Aar kom ind paa Selskabets Virksomhedsplan?

Landbrugslærer *Jacobsen*: Jeg maa takke for den velvilige Modtagelse og forstaar nok nu, at for i Aar kan det ikke lykkes. Men Sekretærens Oplysning om, at der er søgt Henvendelse til Skotland, England og Tyskland, kan ikke lade

være at fremkalde hos mig en Paamindelse om, at der er andre Lande, som ikke bør glemmes, naar denne Sag tages op, det er de nordiske. Det er jo ikke i første Linie for at lære noget, de direkte kunne faa Nytte af, naar de komme hjem, at vore unge Landmænd rejse ud, i hvert Fald ikke alene af den Grund, men fuldt saa meget af Hensyn til den personlige Udvikling, det giver dem, at de komme ud omkring. Det giver dem større Horisont, end de hidtil havde, og det kunne de fuldt saa godt opnaa ved at komme til de nordiske Lande som til de andre, især da Sproget dér tidt lægger saa store Hindringer i Vejen, at det formindsker Udbyttet af Opholdet i de førstnævnte Lande.

Sekretær *Hertel*: Selvfølgelig er der meget i det Synspunkt, Hr. Jacobsen nu fremdrog, at det gælder om at udvide Horisonten. Men jeg tror, der er et Fingerpeg om, hvor Strømmen vil gaa hen, i de ca. 100 Ansøgninger, der indkomme hvert Aar om Bevillingen til Rejser til unge Mennesker, der midlertidig søge Arbejde ved Landbrug i Udlandet. I disse Ansøgninger se vi paa første Haand, hvor de ville hen, og jeg kan sige, at for hver en, der vil til Norge eller Sverige, er der Halvtreds, der vil Syd eller Vest paa. Det bliver alligevel til England og Tyskland, Strømmen vil gaa.

Forpagter *Bille*: Jeg vil ogsaa meget gerne anmode Præsidentiet om at tage den Sag op snarest muligt. Jeg er aldeles sikker paa, at der er Steder, hvor unge danske Landmænd kunne komme i Lære i Skotland. Jeg var i Sommer derovre med Landbrugskandidatforeningen; vi saa Landbruget derovre. Skotterne viste os den største Velvillie og Imødekommen; det var noget helt andet end den Maade, vi bleve behandlede paa i England; selv om den ogsaa var yderst elskværdig, var der dog et mere kammeratligt Forhold mellem Skotterne og os. Jeg tror, at hvis man henvendte sig til Generalkonsul *Berry*, Edinburgh, eller Mr. *Hope*, Præsident for det skotske Landbrugskammer, vilde de stille sig yderst velvilligt m. H. t. at hjælpe os til Læresteder. En Ting kan man lære i Skotland, det er at holde rene Marker; og det kan være gavnligt for de unge Mennesker. Det vilde være et godt Resultat. Jeg vil anbefale at henvende sig til Generalkonsul *Berry* eller Mr. *Hope*.

D. Forslag fra Præsidiets.

Virksomhedsplan for Aaret 1909—1910. Budget for Aaret 1909—1910. Kasserer *Larsen*: M. H. t. Virksomhedsplanen for næste Finansaar er der omdelt et Bilag paa d'Hrr.s Pladser. Der er ingen Forandring foretaget fra indeværende Finansaar, saa der er maaske ingen Anledning til at gaa den igennem.

M. H. t. Budgettet er der nogle enkelte Forandringer fra det for indeværende Aar gældende Budget; men de ere meget faa og temmelig smaa. For Gældens Vedkommende er Opstillingen lidt anderledes end forrige Aar; det er for Oversigtens Skyld, at de fingerede Kassebeholdninger, som hidtil have staaet opførte, nu ere strøgne. Iøvrigt er der kun en Forandring paa Post 9 under Udgifter vedrørende Selskabets ordinære Virksomhed, idet der for indeværende Aar var budgetteret 4100 Kr. til Mælkeribruget, men for næste Aar kun budgetteres 3700 Kr.; Beløbet nedsættes altsaa med 400 Kr.; efter de Erfaringer, der ere indvundne sidste Aar, mener man at kunne nøjes med det Beløb, idet man forventer, at Konsulent Ellbrecht vil kunne spare de 400 Kr. paa sine Rejser. Dernæst er der en lille Forandring under Post 20: Lønninger og Enkeunderstøttelser, hvortil der i Aar var budgetteret 9980 Kr., men for næste Aar kun sættes 9960 Kr., altsaa 20 Kr. mindre. Det hidrører fra, at Bud Andersens Enkes Pension er nedsat efter de Regler, som gælde for Pensioneringen; hendes Pension var for indeværende Aar 170 Kr. og bliver for næste Aar 150 Kr., idet hendes Børn nu ere voksede til, saa at hendes Pension gaar ned med dette Beløb, 20 Kr. Det vil endvidere ses, at man paa dette Budget forventer at kunne afskrive 1050 Kr. paa Selskabets Gæld. I sidste Afdeling af Budgettet er der ingen Forandring fra i Fjor. Hele Budgettet balancerer med 93,031 Kr.

Den ledende Præsident: Jeg véd ikke, om nogen har noget at bemærke om disse Poster? Hvis ingen ønsker at udtale sig, vil jeg udbede mig Approbation paa saa vel Virksomhedsplanen som Budgettet. (Ophold.) Da ingen har noget derimod at indvende, er altsaa begge Dele vedtagne. Hermed skal jeg slutte Mødet.

Kapitelstakster for 1908.

(Statistiske Meddelelser. Fjerde Række. 29. Bind. 3. Hefte.)

	Rug pr. Td.	Byg pr. Td.	Havre pr. Td.	Hvede pr. Td.	Hvide Ærter pr. Td.	Graa Ærter pr. Td.	Boghvede pr. Td.	Bog- hvedegryn pr. Td.	Smør	Flæsk pr. Pd.	Honning pr. Pot
Sjællands Stift (Bornholm undt.)	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Møen.....	11 19 11	32 7 30	13 32 14 08 13 13	12 59	11 12	12 07	23 81	0 97	0 52	1 14	
Bornholm.....	10 90 11 50	7 09	..	..	..	..	..	..	pr. Pd.	..	
Fyns Stift.....	11 49 11 66	7 27	..	..	..	..	..	..	0 97	..	
Lolland-Falsters Stift:											
forrige Halsted Amt	11 49 12 07	7 22	13 66 13 11	12 59	11 12	12 07	23 81	0 97	0 52	1 14	
forrige Maribo Klosters og Aalholm Amt.....	11 40 11 85	7 37	13 55 13 94 13 33	12 07	11 12	12 07	23 81	0 97	0 52	1 14	
forrige Nykøbing Amt.....	11 45 12 03	7 47	13 85 13 69 13 10	12 07	11 12	12 07	23 81	0 97	0 52	1 14	
Aalborg Stift:											
Vendsyssel og Han-Herederne ..	11 60 10 77	7 35	..	..	..	..	..	..	pr. Pd.	..	
Thy og Morsø.....	11 51 10 51	7 17	..	..	..	..	..	..	0 52	1 14	
Viborg Stift.....	11 57 10 86	7 07	..	..	..	..	..	..	0 55	1 08	
Aarhus Stift	11 41 11 33	7 14	..	..	..	..	..	..	0 49	1 11	
Ribe Stift:											
Ribe Amt.....	12 49 11 30	8 02	..	..	..	..	..	..	0 52	1 24	
Vejle Amt	11 66 11 60	7 45	..	..	..	..	..	..	0 55	1 08	
Ringkøbing Amt	12 09 10 85	7 80	..	..	..	..	..	..	0 49	1 11	
I Gennemsnit for hele Landet	11 56 11 36	7 36	13 60 13 71 13 04	12 07	11 12	12 07	23 81	0 99	0 52	1 14	
1907.....	13 29 11 59	7 7	94 15 07 14 03 13 36	12 78 26 15	1 01 0 53 1 31	0 0 51 1 04	0 0 51 1 04	0 0 51 1 04	0 0 51 1 04	0 0 51 1 04	
de sidste 10 Aar ..	10 74 10 16	7 29	12 08 12 66 11 95	12 57 22 03	1 01 0 51 1 04	0 0 51 1 04	0 0 51 1 04	0 0 51 1 04	0 0 51 1 04	0 0 51 1 04	

*) 1 Td. Smør à 224 Pd.

Udkomne Bøger.

Om Kreatur-Forsikring i Almindelighed samt Meddelelser om Kreatur-Forsikrings-Foreningen for Kongeriget Danmark, udgivet i Anledning af 50 Aars Dagen for Foreningen den 28. Januar 1909. Af *V. Cramer*. 151 Sider. (Kjøbenh.)

Mælkens Afregning. Af *Johannes Kyed*. 3. Oplag. 24 Sider. 25 Øre. (Andelsbogtrykkeriet. Odense.)

Stambog over Tyre af rød dansk Malkerace. XII. Stbg. Nr. 635—709. Af *Peter August Mørkeberg*. Udgivet af De samv. d. Landboforeningers Forretningsudvalg. 200 Sider. 2 Kr. (Odense.)

Kaalbrokxvampen. Af *F. Kolpin Ravn*. 3. Beretning fra De samv. danske Landboforeningers plantepatologiske Forsøgsvirksomhed. (Særtryk af Tidsskrift for Landbrugets Planteavl.) 93 Sider. 1 Kr. 25 Øre. (G. B. N. F. Kjøbenh.)

Udbytteforsøg med varmvandsbehandlet seksradet Byg i Sommeren 1908. Af *M. L. Mortensen*. 4. Beretning fra De samv. danske Landboforeningers plantepatologiske Forsøgsvirksomhed. (Særtryk af Tidsskrift for Landbrugets Planteavl.) 10 Sider. 25 Øre. (G. B. N. F. Kjøbenh.)

Lærebog i Planteavl for Folkeskoler paa Landet. Med 27 Figurer. Af *Anton Christensen*. Udgivet af Det kgl. danske Landhus-holdningsselskab. 82 Sider. 50 Øre stift indheftet. (Kjøbenh.)

Praktisk Vejledning i Hesteavl. Af *Carl Nielsen*. Med 20 Hestepor-trætter. 127 Sider. 2 Kr. 50 Øre. (Milo'ske Boghandels Forlag. Odense.)

Kort Vejledning i Frugthave-Dyrkning. Af *A. Zeiner-Lassen*. 46 Sider. — Skriftet er ikke i Boghandelen, men sælges til Foreninger, Landbrugsskoler og lign. for 15 Kr. pr. 100 Stkr. fra H. Meyers Bogtrykkeri, Hestemøllestræde 6. (Kjøbenh.)

Landbrugets Kulturplanter. Af *K. Hansen og Chr. Christensen*. 7. gennemsete Udgave. 216 Sider. 3 Kr. 20 Øre indb. (August Bangs Boghandel. Kjøbenh.)

Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Bibliothek*).

Forøgelse i November 1908.

- Baashuus-Jessen, J.:* Undersøgelser angaaende kastanje forholdet hos vestlandsheste. Analogier mellem muldyr og vestlandsheste. Kristiania 1908.
- Cotton, J. S.:* The improvement of mountain meadows. Wash. 1908.
- Haywood, J. K., Warner, H. J., Howard, B. J.:* Commercial feeding stuffs of the United States: Their chemical and microscopical examination. Washington 1908.
- Heald, F. D.:* Bunt, or stinking smut of wheat. Lincoln 1908.
- Knapp, S. A.:* Demonstration work in cooperation with southern farmers. Washington 1908.
- Lane, Clar. B.:* Medical milk commissions and the production of certified milk in the United States. Washington 1908.
- Montgomery, E. G.:* Cultivation of small grains. The use of the fanning mill for selecting seed wheat and seed oats. Lincoln 1908.
- Nielsen, H. T.:* Cowpeas. Washington 1908.
- Patten, H. E. and Gallagher, F. E.:* Absorption of vapors and gases by soils. Washington 1908.
- Snyder, W. P. and Burnett, E. A.:* Growing cattle in western Nebraska. Lincoln 1908.
- Townsend, C. O.:* Curley-top, a disease of the sugar beet. Wash. 1908.
- Bör man producera smöret i form af fet eller mager mjölk? Et meningsutbyte i Tidskrift f. Landtmän år 1887. (Utg. af K. Åkerberg.) Mariestad 1908.
- Canada's fertile northland. A glimpse of the enormous resources of part of the unexplored regions of the dominion. Evidence heard before a select committee of the Senate of Canada, and the report based thereon. Ed. by E. J. Chambers. Publ. under the direction of R. E. Young. Ottawa 1908.

---

*) Landmænd og Personer uden for Kjøbenhavn ville som Regel kunne faa Bøger tilsendte direkte fra Bibliotheket mod Indsendelse af Kvittering (1 for hvert Skrift) og mod Betaling af Bibliothekets Udlæg til Frimærker samtidig med Tilbagesendelsen, som maa finde Sted i forsvarlig Indpakning inden 1 Maaned efter Laanet.